

Asia: VN/8908/2021

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä; Rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä koskevan yhtiöoikeudellisen direktiivin täytäntöönpano

Yleistä

1) Lausuntonne yleisesti esityksestä.

Oikeusministeriölle

Lausuntopyyntönumero: VN/8908/2021

LAUSUNTO TYÖRYHMÄN MIETINNÖSTÄ RAJAT YLITTÄVIÄ YRITYSJÄRJESTELYJÄ KOSKEVAN YHTIÖOIKEUDELLISEN DIREKTIIVIN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

Säätiöt ja rahastot ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Säätiöt ja rahastot ry:llä ei ole lausuttavaa mietinnössä esiintuoduista muutosehdotuksista.

Huomiomme keskittyi mietinnössä mainittuun toteamukseen, että perusvalmistelussa ei ole arvioitu rajat ylittävään sulautumiseen, jakautumiseen tai kotipaikan siirtoon liittyen muun muassa yhdistys- tai säätiölainsäädännön muutostarvetta. Mietinnössä todetaan kuitenkin, että näitäkin on tarvittaessa selvitettävä jatkovalmistelussa toimivaltaisen ministeriön johdolla.

Rajat ylittävä yleishyödyllinen toiminta, ns. Cross-Border Philanthropy, on EU-tasolla hyvin ajankohtainen aihe: yhtenäiselle sääntelylle nähdään yhä lisääntyvää tarvetta eri maiden välillä. Rajat ylittävä toiminta on yleishyödyllisille toimijoille edelleen monimutkaista sisämarkkinoilla. Rajat ylittävän toiminnan nykyinen sääntely, tai oikeammin sen puute EU-tasolla, johtaa mm. korkeampiin transaktiokustannuksiin kuin muille toimijoille sekä hankaloittaa yhteistyötä eri maiden toimijoiden välillä.

Merkittävin edistysaskel tällä alalla oli Euroopan parlamentin päätöslauselma 17. helmikuuta 2022 suosituksista komissiolle eurooppalaisten rajat ylittävien yhdistysten ja voittoa tavoittelemattomien järjestöjen säännöistä. Ehdotuksessa kehoitetaan komissiota muun muassa tunnustamaan voittoa tavoittelemattomien toimijoiden yleishyödyllinen toiminta ja edistämään sitä yhdenmukaistamalla yleishyödyllisten asema unionissa sekä korostettiin, että voittoa tavoittelemattomia toimioita, mukaan lukien niiden perustaminen, rekisteröinti, toiminta, rahoitus, taloudellinen ja verotuskohtelu tai verohelpotukset, ja rajat ylittävää toimintaa sääntelevät kansalliset lait ja hallinnolliset käytännöt, eivät saisi syrjiä järjestön sijoittautumispaikan perusteella eivätkä syrjiä mitään ryhmää tai ketään yksilöä millään perusteella.

Yllä mainitun perusteella työryhmän olisi mietinnössä pitänyt arvioida muutostarpeita myös yhdistys- ja säätiölainsäädännön näkökulmasta. Mietinnössä tulisi tässä vaiheessa ainakin nimenomaisesti todeta, että kyseiset asiat tulevat jatkovalmistelun edetessä vaatimaan myös yhdistys- ja säätiölainsäädännön arviointia.

Helsingissä, 23. kesäkuuta 2022

Säätiöt ja rahastot ry – Stiftelser och fonder rf

2) Lausuntonne vaikutusten arvioinnista.

-

Sulautuminen ja jakautuminen

3) (OYLE 16:1 ja 2 §) Mietinnössä ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan absorptiosulautumisessa sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada sulautumisvastiketta, sekä osittain siihen liittyen sisaryhtiösulautumisen määritelmä.

-

Perustelut

-

4) (OYLE 16:3 ja 17:3 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi sulautumis- ja jakautumissuunnitelmaa koskevissa säännöksissä eräitä uusia asioita.

-

Perustelut

-

5) (OYLE 16:4 ja 17:4 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi tilintarkastajan lausuntoa koskevassa säännöksessä osakkeiden vaihtosuhde.

-

Perustelut

-

6) (OYLE 16:6 §) Mietinnössä ehdotetaan, että tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa kuulutusta koskevan hakemuksen voi tehdä myös vastaanottava yhtiö.

-

Perustelut

-

7) (OYLE 16:6 ja 17:6 §) Mietinnössä ehdotetaan, että kuulutuksen antamista on haettava kuukauden kuluessa sulautumis- tai jakautumissuunnitelman rekisteröimisestä taikka sulautuminen tai jakautuminen raukeaa.

-

Perustelut

-

8) OYLE (16:11 ja 17:11 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi asiakirjojen nähtävänä pitämistä koskevassa säännöksessä muun ohella tilinpäätös ja toimintakertomus.

-

Perustelut

-

9) (OYLE 16:13 ja 17:13 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi, että sulautuvan tai jakautuvan yhtiön tulee ilmoittaa osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien haltijoille sähköinen osoite lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten.

-

Perustelut

-

10) (OYLE 16:13 ja 17:13 §) Mietinnössä ehdotetaan voimassa olevan käytännön mukaisesti säädettäväksi, että osakkeenomistajien tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat sulautumista koskevat lunastusasiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.

-

Perustelut

-

11) (OYLE 16:14 ja 17:14 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi, että sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden tekemään sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen tai jakautuvan yhtiön tekemään täytäntöönpanoilmoitukseen on liitettävä muun ohella tiedot sulautumis- tai jakautumissuunnitelmasta.

-

Perustelut

-

12) (OYLE 16:16 ja 17:16 §) Mietinnössä ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan velkoja voi vaatia suoritusta sulautumista tai jakautumista varten annetusta vakuudesta aikaisintaan, kun sulautuminen tai jakautuminen on tullut voimaan.

-

Perustelut

-

13) (OYLE 16:22 ja 17:21 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi rajat ylittävää sulautumis- tai jakautumissuunnitelmaa koskevissa säännöksissä eräitä uusia asioita.

-

Perustelut

-

14) (OYLE 16:22 a ja 24 § sekä 17:21 a ja 23 §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi huomautusten tekemistä koskevan ilmoituksen laatimisesta, nähtävänä pitämisestä ja toimittamisesta sitä pyytävälle, sekä rekisteröimisestä.

-

Perustelut

-

15) (OYLE 16:22 b—22 d ja 24 § sekä 17:21 b—21 d ja 23 §) Mietinnössä ehdotetaan aikaisempaa tarkemmin säädettäväksi rajat ylittävässä sulautumisessa tai jakautumisessa hallituksen selvityksen laatimisesta, laatimatta jättämisen tilanteista, nähtävänä pitämisestä ja toimittamisesta siihen oikeutetulle, sekä rekisteröimisestä.

-

Perustelut

-

16) (OYLE 16:23 ja 17:22 §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi rajat ylittävissä sulautumisessa tai jakautumisessa hallituksen selvitystä koskevasta tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta.

-

Perustelut

-

17) (OYLE 16:24 ja 17:23 §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi velvollisuudesta ilmoittaa velkojille annettavassa kuulutuksessa, onko sulautuvan yhtiön tai jakautuvan yhtiön osakkeenomistaja vaatinut ylimääräistä rahavastiketta, sekä tarvittaessa tällaisten vaatimusten yhteismäärä.

-

Perustelut

-

18) (OYLE 16:24 a ja 17:23 a §) Mietinnössä ehdotetaan säännöksiä rajat ylittävän sulautuvan tai jakautuvan yhtiön osakkeenomistajan oikeudesta vaatia ylimääräistä rahavastiketta, kun tietyt ehdot täyttyvät.

-

Perustelut

-

19) (OYLE 16:26 ja 17:25 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista koskevan täytäntöönpanohakemuksen osalta eräitä uusia liitettäviä asiakirjoja ja eräitä uusia menettelyitä.

-

Perustelut

-

20) (OYLE 16:26 a ja 17:25 a §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi rekisteriviranomaisen velvollisuudesta tutkia ennen rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista koskevan todistuksen antamista, että suomalainen sulautuva yhtiö tai jakautuva yhtiö on suorittanut kaikki sulautumisen tai jakautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttänyt laissa säädetyt muodollisuudet, kuten rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittaminen tai varmistaminen julkishallinnolle tai toimialakohtaisten erityisvaatimusten noudattaminen (lainmukaisuuden tutkinta).

-

Perustelut

-

21) (OYLE 16:26 a ja 17:25 a §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi rekisteriviranomaisen, tai tämän pyynnöstä muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen, velvollisuudesta tutkia perustellusta syystä, ettei rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa (väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta). Jos arvioidaan, että rajat ylittävä sulautuminen tai jakautuminen toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, rekisteriviranomainen voi keskeyttää täytäntöönpanoa koskevan hakemuksen käsittelyn oma-aloitteisesti tai muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen vaatimuksesta taikka rekisteriviranomainen voi päättää, että se ei anna rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista edeltävää todistusta.

-

Perustelut

-

22) (OYLE 16:26 b ja 17:25 b §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi ennakkollisen valvonnan määräajoista.

-

Perustelut

-

23) (OYLE 16:26 c ja 26 e sekä 17:25 c ja 25 e §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi ennakkollisen valvonnan yhteydessä rekisteriviranomaisen oikeudesta saada tietoja viranomaisilta ja muilta.

-

Perustelut

-

24) (OYLE 16:26 d ja 17:25 d §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi ennakkollisen valvonnan yhteydessä rekisteriviranomaisen oikeudesta käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa.

-

Perustelut

-

25) (OYLE 16:27 a ja 17:26 a §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi, että rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista koskevaa päätöstä ei voida moittia tai vaatia sen mitätöimistä ainoastaan sillä perusteella, että sulautumis- tai jakautumisvastiketta kuten osakkeiden lukumäärää tai vaihtosuhdetta tai lunastamiseen käytettyä rahavastiketta ei ole määritetty asianmukaisesti sulautumis- tai jakautumissuunnitelmassa tai niistä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädetyjä vaatimuksia.

-

Perustelut

-

26) (OYLE 17:1 ja 2 §) Mietinnössä ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada jakautumisvastiketta, sekä osittain siihen liittyen yhtiöittämillä toteutettavan jakautumisen määritelmä.

-

Perustelut

-

27) (OYLE 17:26 §) Mietinnössä ehdotetaan, että jakautumisen voimaantuloajankohta määräytyy jakautuvan yhtiön kotipaikassa sovellettavan lainsäädännön mukaan, eli suomalaisen jakautuvan yhtiön tapauksessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä.

-

Perustelut

-

Kotipaikan siirto

28) Lausuntonne kotipaikan siirtoa koskevista ehdotuksista (OYLE 17 a luku).

-

Muut lait ja kommentit

29) Lausuntonne vakuutus- ja työeläkevakuutusyhtiöitä koskevista ehdotuksista (2. ja 3. lakiehdotus).

-

30) Lausuntonne muista Harmaan talouden selvitysyksikköä koskevista ehdotuksista (4. lakiehdotus).

-

31) Muut kommentit.

-

Löfman Martin
Säätiöt ja rahastot ry